

ICT'ers, inkopers en duurzaamheidscoördinatoren uit HBO, WO en UMC's bundelen krachten om duurzaam inkopen te stimuleren

Impressie van de workshop 'Duurzaam inkopen ICT-producten en -diensten'

Op 26 november kwam een breed samengestelde groep genodigden bijeen in Utrecht om deel te nemen aan de door SURF georganiseerde workshop 'duurzaam inkopen van ICT-producten en -diensten'. De workshop vloeit voort uit het gelijknamige project van SURF. In dit project worden de mogelijkheden verkend om duurzaam inkopen makkelijker te maken. Nu is het, onder andere door een woud aan complexe normen, standaarden en criteria, nog erg lastig om leveranciers en producten te vergelijken op duurzaamheidsaspecten. In de workshop gingen de deelnemers met elkaar in gesprek over de uitdagingen en kansen waar men tegenaan loopt bij het duurzaam willen inkopen van ICT-producten en -diensten. De uitslag van een enquête onder HO-instellingen en de resultaten van de workshop geven richting aan de plannen en activiteiten die SURF in 2016 op dit gebied gaat ontwikkelen.

EURECA en KUBUS

In het eerste uur van de workshop werd informatie gedeeld met de deelnemers. Esther van Bergen (Green IT) vertelde over [Eureca](#), een Europees gefinancierd project waarin een tool wordt ontwikkeld die publieke organisaties gaat helpen om duurzaam ICT in te kunnen kopen. Het Nederlandse hoger onderwijs zou hierin als use-case meegenomen kunnen worden. Jan-Gerrit Bonke (SURFsara) vertelde over duurzaamheidscriteria voor [KUBUS](#), het project waarin 6 hogescholen met SURF samen aan Infrastructure-as-a-Service werken. Dirk Harryvan (Certios) gaf een toelichting op de meest opvallende resultaten uit de enquête inzake duurzaam inkopen van ICT onder hogeronderwijsinstellingen.

Belangen en barrières

De deelnemers splitsten zich op in drie subgroepen: IT-, inkoop- en energiecoördinatoren. In elke groep werd gediscussieerd naar aanleiding van de vraag wat voor hun functie de barrières zijn die duurzaam inkopen bemoeilijken, maar ook wat het belang is. Wat levert het duurzaam ICT inkopen op aan lasten en lusten?

De verschillende functies en verschillende types instelling leverden interessante perspectieven op. Zo werd door inkopers uit het WO de ranking van universiteiten, waarin duurzaamheid ook wordt meegenomen, als heel belangrijk genoemd. Daar kan duurzaam ICT inkopen bij helpen. Ook de andere groepen zagen dit als mogelijke kans voor een positief imago of voor ondersteuning van het MVO-beleid en de voorbeeldfunctie van de instellingen. Voor IT'ers is het ook lang niet altijd duidelijk welke duurzame eisen ze precies aan een product of dienst kunnen stellen. Inkopers noemden als mogelijk bezwaar dat als er al veel tijd en geld aan een aanbestedingstraject is besteed, het zeer ongewenst is als dat traject spaak loopt op duurzaamheidseisen die soms ook lastig meetbaar zijn.

Als barrière werden door alle aanwezigen de tegenstrijdige belangen genoemd: er is vaak wel een MVO-beleid, duurzaamheid wordt als belangrijk aangemerkt, en tegelijkertijd moet alles zeer kosteneffectief uitgevoerd worden en staat een extreem goede performance helemaal bovenaan het prioriteitenlijstje. Duurzaamheid is dan vaak een stiefkindje. Er wordt vaak weinig steun van de lijnorganisatie ervaren voor het echt duurzaam inkopen. Vanuit de groep met energiecoördinatoren kwam hierop de tip: ga op onderzoek in je eigen organisatie. Ga na waar de prioriteiten echt liggen, wat nou precies het beleid is, en haak daar op aan.

Een belangrijke conclusie uit dit deel was dat de sleutel door de verschillende groepen wordt gezocht in samenwerking en eenduidigheid. Uiteindelijk hebben alle partijen, ook leveranciers zelf, veel baat bij eenduidige eisen. Leveranciers kunnen zich beter voorbereiden als er duidelijke eisen door meerdere instellingen in verschillende trajecten worden gesteld. Samenwerkend kunnen instellingen een grotere impact hebben. Ook binnen instellingen helpt het als inkopers, ICT'ers en energiecoördinatoren meer en in een vroegtijdig stadium gaan samenwerken.

Wat moet er gebeuren?

Na het bespreken van de noodzaak en uitdagingen van duurzaam inkopen, werd er dieper in gegaan op de prioritering. Waar is behoefte aan, wat zou het duurzaam inkopen ondersteunen, en bij welke producten of diensten is dit het meest nodig?

Hierop kwamen veel suggesties, waarvan een aantal er uitsprong. Er blijkt veel behoefte te zijn aan tooling, eenduidige, onderscheidende algemene en ICT-specifieke inkoopcriteria, best practices en standaarden. Bij dit alles geldt dat niet steeds het wiel uitgevonden moet worden, maar dat deze vormen het beste werken als hierin samen opgetrokken wordt.

Duurzaam inkopen: wie doet wat?

Tot slot van de workshop werd er gediscussieerd over wie binnen en buiten de instelling welke rol zou kunnen hebben. Binnen instellingen zijn er aanjagers nodig, die zowel uit de IT-, als de inkoop- of de beleidshoek kunnen komen en die het onderwerp in een vroegtijdig stadium op de kaart zetten. Het nut van duurzaam inkopen moet aansluiten op al bestaand beleid. In de organisatie moet geborgd worden dat goede voornemens op dit gebied ook in de praktijk gerealiseerd worden. Inkopers worden daar vaak voor aangewezen. De specifieke criteria voor de aan te schaffen ICT-producten of -diensten en de weging daarvan dienen door ICT-managers ingebracht te worden.

Volgende stappen

Op basis van de omvang en inhoud van de respons op de enquête en de discussies in de workshop kan geconcludeerd worden dat vergemakkelijken en stimuleren van duurzaam ICT inkopen inderdaad belangrijke onderwerpen zijn. Deelnemers gaven aan voor SURF een coördinerende en faciliterende rol te zien. Naast een belangrijke rol voor de instellingen zelf is er ook een rol voor het expertisecentrum aanbesteden PIANOo en voor koplopers op dit terrein bij ICT-leveranciers. De resultaten zullen samen met betrokkenen worden uitgewerkt in een activiteitenplan voor 2016.

Deelnemers workshop

Annemarie de Graaf (Erasmus Universiteit Rotterdam, hoofd inkoop)
Erwin van den Heuvel (UMC Utrecht, strategisch adviseur ICT)
Tjeerd Willem Hobma (Rijksuniversiteit Groningen, algemeen directeur CIT)
Henry Huisjes (Hanzehogeschool Groningen, inkoopadviseur)
Toon de Jong (Hogeschool Rotterdam, coördinator duurzaamheid/energiebeheerder)
Loes Kanbier (Hogeschool Leiden, beleidsadviseur/coördinator inkoop)
Huib de Lange (Rijksuniversiteit Groningen, hoofd inkoop)
Hans Maring (UMC Utrecht, ICT manager en milieucoördinator)
Alf Molenaar (Hogeschool Utrecht, ICT inkoper)
Ad Saers (Hogeschool Leiden, manager ICT-beheer)
Peter Schlebaum (UMC Utrecht, senior inkoper)
Rudolph Staal (Hogeschool Arnhem en Nijmegen, projectleider service unit ICT)
Pim Zeldenrijk (Radboud Universiteit Nijmegen, hoofd inkoop)
Esther van Bergen (Green IT Amsterdam, project/research lead)
Jan-Gerrit Bonke (SURFsara, productmanager cloud)
Geert Eenink (SURFmarket, Senior Contract Manager & Business Consultant)
Dirk Harryvan (Certios)
Eva Woertman (SURFmarket, junior projectmanager)
Gerard van Westrienen (SURFsara, projectmanager duurzaamheid)

Meer informatie:

Gerard van Westrienen (gerard.vanwestrienen@surfsara.nl)